

ВАПЦАРОВ ХОЛДИНГ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

1. Корпоративна информация

Консолидираният финансов отчет на Вапцаров Холдинг АД и неговото дъщерно Вап Индъстри ЕООД, с предишно наименование Плевен Индъстри ЕООД („Групата“) за годината, приключваща на 31 декември 2009 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Съвета на Директорите от 22 март 2010 г.

Вапцаров Холдинг АД е акционерно дружество, вписано в Търговския регистър при Агенцията по вписванията с ЕИК 824105277, със седалище гр. София, България. Към 31 декември 2009 г., акционерите на Вапцаров Холдинг АД са:

- Кап Нор ЕООД 85,88 %
- Други акционери 14,12%

Крайната компания-майка е Кап Нор ЕООД.

Дейността на Групата се осъществява като холдингова структура. Вапцаров Холдинг АД е едноличен собственик на Вап Индъстри ЕООД, което от своя страна е едноличен собственик на Вап Продакшън ЕООД, Вап Хидро ЕООД, Вапрес ЕООД и Вап Сервиз ЕООД. Средно-списъчният брой на наестия по трудово правоотношение персонал в Групата за 2009 година е 385 души.

Преструктуриране на групата:

- Вапцаров Холдинг АД става едноличен собственик на Вапрес ЕООД и Вап Хидро ЕООД през м. май 2008 г., а на Вап Продакшън ЕООД - през м. април 2008 г. Преди това, тези дружества са били свързани лица под общ контрол на основните акционери на Вапцаров Холдинг АД;
- Плевен Индъстри ЕООД е учредено през м. февруари 2009 г., при което става едноличен собственик на Вапрес ЕООД, Вап Продакшън ЕООД и Вап Хидро ЕООД. Вапцаров Холдинг АД става едноличен собственик на Плевен Индъстри ЕООД през м. март 2009 г. През м. юни 2009 г. е учредено Вап Сервиз ЕООД като 100% собственост на Плевен Индъстри ЕООД.

Финансовата година на Групата приключва на 31 декември.

Основната дейност на Групата включва:

- *Вапцаров Холдинг АД* - придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; придобиване, управление и продажба на облигации; придобиване, оценка и продажба на патенти и търговски марки; отстъпване на лицензии и търговски марки за използването им от дружества, в които холдинговото дружество участва; финансиране на дружества, в които холдинговото дружество участва; предоставяне под наем на дълготрайните материални активи на Дружеството за използване в производствената дейност на дружества, в които холдинговото дружество участва.

Към 31 декември 2009 г. Вапцаров Холдинг АД упражнява дейност като холдингова компания, която определя стратегията и политиката за развитие и приема и контролира изпълнението на инвестиционните проекти и бизнес програмите на дъщерните дружества, като същевременно развива и стопанисва други свои активи.

- *Вапрес ЕООД* - Продуктите на Дружеството са пресови машини и оборудване.
- *Вап Хидро ЕООД* - проектиране, доставка, монтаж, изпитване и сервизно обслужване на хидроенергийно оборудване.
- *Вап Продакшън ЕООД* - производство на механични и хидравлични преси, хидроенергийно оборудване, производство на възли и детайли за машини и сервизна дейност. Вап Продакшън ЕООД е подизпълнител по договори на Вап Хидро ЕООД и Вапрес ЕООД.
- *Вап Индъстри ЕООД* - управление и отдаване под наем на собствените си дълготрайни материални активи. Вап Индъстри ЕООД е дружеството, собственик на основна част от производствените мощности и недвижими имоти, с които се осъществява производствения процес в групата на „Вапцаров Холдинг“ АД.
- *Вап Сервиз ЕООД* - сервизно обслужване на активите собственост на Вапцаров Холдинг АД и Вап Индъстри ЕООД; сервизно обслужване на хидро-енергийно оборудване при клиенти.

2.1 База за изготвяне

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база историческа цена.

Консолидираният финансов отчет е представен в български лева и всички показатели са закръглени до най-близките хиляда български лева (хил. лв.), освен ако е упоменато друго.

Изявление за съответствие

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз („МСФО, приети от ЕС”).

База за консолидация

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на Вапцаров Холдинг АД и неговите дъщерни дружества, изготвяни към 31 декември всяка година. Финансовите отчети на дъщерните дружества се изготвят за същия отчетен период, както и този на компанията-майка, и при прилагането на еднакви счетоводни политики.

Всички вътрешногрупови салда, сделки, приходи и разходи, както и печалби и загуби, които са резултат от вътрешногрупови сделки и са признати в актива на баланса, се елиминират изцяло.

2.2 Промени в счетоводните политики и оповестявания

Грешки от минали години

1) Ръководството на Групата е установило допуснати грешки при неначисление на обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми търговски вземания за 2008 година, неначисление на доходи на персонала при пенсиониране за 2008 година, както и неначислени приходи и разходи за отсрочени данъци за 2008 година и за годините преди 2008 година. Ръководството на Групата е установило и допуснатата грешка при неправилно елиминиране на вътрешногрупова печалба от продажба на дълготрайни материални активи в размер на 996 хил. лв. за 2008 година. За да се коригират грешките от минали отчетни периоди, Групата е извършила ретроспективно преизчисление на сравнителната информация за 2008 г. В резултат на това преизчисление, печалбата за 2008 година е намалена с 1,705 хил. лв., в резултат на увеличение на другите разходи в отчета за всеобхватния доход за 2008 година със 731 хил. лв., приход от данък в размер на 22 хил. лв. и ефект от елиминиране на вътрешногрупова печалба в размер на 996 хил. лв. Търговските вземания в баланса към 31 декември 2008 година са намалени със 706 хил. лв., дълготрайните материални активи са намалени с 996 хил. лв., задълженията за доходи на персонала при пенсиониране са увеличени с 25 хил. лв. и отсрочените данъчни активи са увеличени с 22 хил. лв. В допълнение, отсрочените данъчни пасиви са увеличени с 45 хил. лв. и неразпределената печалба за годините преди 2008 година е намалена със същата сума. Допълнителна информация е представена в Бележки 4, 5, 9 и 14 към финансовия отчет.

2.2 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Грешки от минали години (продължение)

Ефект от преизчисление на грешките

Ефектът и характерът на преизчисленията е обобщен по-долу:

<u>Ефект върху печалбата за 2008 година</u>	<u>ХИЛ.ЛВ.</u>
Увеличение на другите разходи	(731)
Увеличение на приход от данък върху доходите	22
Ефект от елиминиране на вътрешногрупова печалба	(996)
Общо ефект от преизчисления на грешки от минали години	<u><u>(1,705)</u></u>
<u>Ефект върху баланса към 31 декември 2008 година</u>	
Намаление на имоти, машини и съоръжения	(996)
Увеличение на отсрочени данъчни активи	22
Намаление на търговските вземания	(706)
Увеличение на задължения за доходи на персонала при пенсиониране	(25)
Намаление на неразпределената печалба	<u><u>(1,705)</u></u>
<u>Ефект върху баланса към 31 декември 2007 година</u>	
Увеличение на отсрочени данъчни пасиви	(45)
Намаление на неразпределената печалба	<u><u>(45)</u></u>

2) Ръководството на Групата е установило допуснатата грешка при представяне в баланса за предходни години на задължение, отчетено като други резерви в собствения капитал на Групата. За да се коригира грешката от минали отчетни периоди, Групата е извършила ретроспективно преизчисление на сравнителната информация за 2008 г. и за 2007 г.

Ефект от преизчисление на грешката

В резултат на преизчислението на допуснатата грешка, към 1 януари 2007 г. другите резерви в собствения капитал на Групата са намалени с 2,896 хил. лв. и са увеличени другите задължения в баланса със същата сума. Допълнителна информация е представена в Бележка 13 към финансовия отчет.

3) Ръководството на Групата е установило допуснатата грешка при неправилно оповестяване на счетоводната си политика за отчитане на дълготрайните материални активи по модела на преоценка, вместо по модела на цената на придобиване, и неправилно представяне като преоценъчен резерв в собствения капитал на Групата на преоценка на определени дълготрайни материални активи, направена към 31 декември 2004 г. във връзка с преминаване за първи път към Международните стандарти за финансово отчитане. Тази преоценена стойност към 31.12.2004 г. представлява намерена стойност на дълготрайните материални активи по смисъла на МСФО 1. Групата не е извършвала други преоценки на дълготрайните материални активи до 31 декември 2009 г. За да се коригира грешката от минали отчетни периоди, Групата е извършила ретроспективно преизчисление на сравнителната информация за 2008 г. и за 2007 г.

Ефект от преизчисление на грешката

В резултат на преизчислението на допуснатата грешка, към 1 януари 2007 г. преоценъчният резерв в собствения капитал на Групата е намален с 612 хил. лв. и е увеличена неразпределената печалба със същата сума.

Групата е преизчислила своите финансови резултати за 2008 година по отношение на допуснатите грешки от минали отчетни периоди. Направено е преизчислението на промените в собствения капитал към 1 януари 2007 г.

2.2 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Нови и изменени стандарти и разяснения, приложими за отчетни периоди, приключващи на 31 декември 2009 г.

Възприетите счетоводни политики са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период, с изключение на следното:

Към 1 януари 2009 г. Групата е приложила следните нови и изменени МСФО и Разяснения на Комитета за разяснения по Международните стандарти за финансово отчитане („КРМСФО“):

- МСФО 1 *Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане (изменение)*
- МСФО 2 *Плащания на базата на акции – условия за получаване на правата и прекратявания (изменение)*
- МСФО 7 *Финансови инструменти: Оповестяване (Изменение)*
- МСФО 8 *Оперативни сегменти*
- МСС 1 *Представяне на финансови отчети (Преработен)*
- МСС 23 *Разходи по заеми (Преработен)*
- МСС 27 *Консолидирани и индивидуални финансови отчети (изменение)*
- МСС 32 *Финансови инструменти: Представяне и МСС 1 Представяне на финансови отчети - Финансови инструменти с път опция и задължения, възникващи при ликвидация (Изменения)*
- КРМСФО 9 *Преразглеждане на внедрени деривативи и МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване (Изменения)*
- КРМСФО 13 *Програми за лоялност на клиентите*
- КРМСФО 15 *Договори за строителство на недвижими имоти*
- КРМСФО 16 *Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност*
- КРМСФО 18 *Трансфер на активи от клиенти*
- *Подобрения в МСФО (издадени 2008 г.)*

Когато приложението на даден стандарт или разяснение се счита, че има ефект върху финансовия отчет или резултати от дейността на Групата, този ефект е описан по-долу:

МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане (изменение)

Измененията на МСФО 1 позволяват цената на придобиване на инвестиции в дъщерни предприятия, асоциирани предприятия или съвместно контролирани предприятия (във встъпителния финансов отчет по МСФО) да бъде определена като цена на придобиване съгласно МСС 27 или "приета стойност". Измененията на МСФО 1 нямат ефект върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Групата.

МСФО 2 Плащания на базата на акции – условия за получаване на правата и прекратявания (изменение)

Стандартът ограничава дефиницията за "за условия за получаване на правата" до условие, което включва изрично или косвено изискване за предоставяне на услуги. Каквито и да било други условия не представляват условия за получаване на правата, които следва да бъдат вземани предвид при определяне на справедливата стойност на дадените инструменти от собствения капитал. В случай, че дадените права не бъдат получени в резултат от невъзможност да се отговори на дадено условие, което не дава права, което е в контрола или на предприятието или на контрагента, то трябва да бъде отчетено счетоводно като прекратяване. Тъй като Групата не е страна по схеми за плащания на базата на акции, изменението няма ефект върху финансовия му отчет.

2.2 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Нови и изменени стандарти и разяснения, приложими за отчетни периоди, приключващи на 31 декември 2009 г. (продължение)

МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване (Изменение)

Измененият стандарт изисква допълнителни оповестявания относно оценката по справедлива стойност и ликвидния риск. Оценката по справедлива стойност свързана с позициите отчетени по справедлива стойност следва да се оповести по източници на входяща информация, като се използва йерархия на справедлива стойност на три нива, по клас за всички финансови инструменти, признати по справедлива стойност. В допълнение, изисква се и равнение между началното и крайното салдо на позициите, отчетени по справедлива стойност оценена на 3-то ниво, както и при съществени трансфери между нивата в йерархията на справедливата стойност. Измененията също поясняват изискванията за оповестяванията за ликвиден риск по отношение на деривативните сделки и активи, използвани за управление на ликвидността. Оповестяванията на оценката по справедлива стойност са представени в Пояснителна Бележка 19. Оповестяванията за оценката по справедлива стойност и ликвидния риск не са повлияни от измененията и са представени в Бележки 19 и 18 съответно.

МСФО 8 Оперативни сегменти

МСФО 8 заменя МСС 14 *Отчитане по сегменти*. Стандартът възприема управленския подход при отчитането по сегменти. Предприятията следва да представят информация, която ръководството използва за вътрешни цели за оценка на представянето на оперативните сегменти и разпределение на ресурсите между различните сегменти. Тази информация може да се различава от представянето в баланса и отчета за доходите, като се изисква обяснение и равнение на разликите. Групата не отчита никакви оперативни сегменти. Въпреки това, тъй като акциите на Групата се търгуват на Българска фондова борса, следва да бъдат спазени изискванията за оповестяване на МСФО 8, които касаят всички дружества, попадащи в обхвата му (в т. ч. тези които нямат повече от един оперативен сегмент). Тези оповестявания са представени в Бележка 3.3.

МСС 1 Представяне на финансови отчети (Преработен)

Преработеният стандарт разделя промените в собствения капитал, породени от свързани и несвързани със собствениците сделки. Отчетът за промените в собствения капитал включва информация единствено за сделки със собствениците като промените в собствения капитал, които не са свързани със собствениците се представят като равнение на всеки компонент на собствения капитал. В допълнение, стандартът въвежда отчета за всеобхватните доходи: той представя всички признати приходни и разходни позиции, или в един отчет, или в два свързани отчета. Групата е избрала да представи един отчет.

МСС 23 Разходи по заеми (Преработен)

Преработеният МСС 23 изисква разходите по заеми, които са извършени във връзка с придобиването, изграждането или производството на активи изпълняващи определени условия да бъдат включени в тяхната стойност. Тези активи изискват продължителен период от време, за да бъдат готови за използване или продажба. Предишната политика на Групата е била да отчита разходите по заеми като разходи при тяхното възникване. В съответствие с преходните разпоредби на изменения МСС 23 Групата е приложила този стандарт проспективно. В резултат на това, разходите по заеми се капитализират в стойността на отговарящите на условията активи с началната дата за капитализация от или след 1 януари 2009 г.

2.2 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Нови и изменени стандарти и разяснения, приложими за отчетни периоди, приключващи на 31 декември 2009 г. (продължение)

МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети - Цена на придобиване на инвестиции в дъщерни предприятия, асоциирани предприятия или съвместно контролирани предприятия (Изменения)

Измененият МСС 27 изисква получените дивиденди от дъщерни предприятия, асоциирани предприятия или съвместно контролирани предприятия да бъдат признати в отчета за доходите в индивидуалния финансов отчет. Изменението в МСС 27 следва да бъде прилагано за бъдещи периоди. Също така, изменението позволява само за определени реорганизации цената на придобиване на инвестиция в дъщерно предприятие да бъде определена на база на предишната ѝ отчетна стойност, а не на справедливата ѝ стойност. Измененията в МСС 27 нямат ефект върху финансовия отчет на Групата.

МСС 32 Финансови инструменти: Представяне и МСС 1 Представяне на финансови отчети - Финансови инструменти с пут опция и задължения, възникващи при ликвидация (Изменения)

Измененията са с цел да се позволи, по изключение, ограничен обхват финансовите инструменти с пут опция, да бъдат класифицирани като собствен капитал, ако отговарят на редица специфични критерии. Прилагането на тези изменения не е оказало влияние върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Групата.

КРМСФО 9 Преразглеждане на внедрени деривативи и МСС 39 Финансови инструменти: Признание и оценяване (Изменения)

Това изменение в КРМСФО 9 изисква от предприятието да прецени дали даден внедрен дериватив трябва да бъде отделен от основния договор, когато то рекласифицира хибриден финансов актив извън категорията по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тази оценка са извършва въз основа на обстоятелствата, които са съществуващи на по-късната от датата, на която предприятието за първи път е станало страна по договора, и датата, на която каквито и да било изменения по договора променят съществено паричните потоци по него. МСС 39 регламентира, че ако даден внедрен дериватив не може да бъде надеждно оценен, целият хибриден инструмент трябва да остане класифициран като такъв по справедлива стойност в печалбата или загубата. Измененията нямат ефект върху финансовия отчет на Групата.

КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите

Това разяснение изисква кредитите, предоставяни като награда за лоялност на клиентите, да се отчитат като отделен компонент на сделката по продажба, в резултат на която възникват. Съответно, част от справедливата стойност на полученото възнаграждение следва да се разпредели към кредитите, предоставени като награда за лоялност на клиентите и да се разсрочи за периода на тяхното използване. Тъй като Групата все още не прилага програми за лоялност на клиентите, това разяснение няма ефект върху неговия финансов отчет.

КРМСФО 15 Договори за строителство на недвижими имоти

Разяснението следва да се прилага ретроспективно. То уточнява кога и как трябва да се признават приходите и свързаните разходи от продажбата на недвижим имот, ако договорът между строителната компания и купувача е сключен преди изграждането на недвижимия имот да е приключило. В допълнение, разяснението регламентира как се определя дали даден договор за строителство на недвижими имоти попада в обхвата на МСС 11 *Договори за строителство* или на МСС 18 *Приходи* и съответно, кога трябва да се признае приход от строителството. Това разяснение няма ефект върху финансовия отчет на Групата.

КРМСФО 16 Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност

Разяснението следва да се прилага проспективно. КРМСФО 16 предоставя насоки относно счетоводното отчитане на хеджиране на нетна инвестиция включително относно идентифицирането на валутни рискове, които отговарят на изискванията за счетоводно отчитане на хеджиране при хеджиране на нетна инвестиция, когато в рамките на групата хеджиращите инструменти могат да бъдат държани в хеджиране на нетна инвестиция; както и по какъв начин предприятието трябва да определи сумата на положителните или отрицателните курсови разлики, свързани както с нетната инвестиция, така и с хеджиращия инструмент, за да се рекласифицират при освобождаването на нетната инвестиция. Това разяснение няма ефект върху финансовия отчет на Групата.

2.2 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Нови и изменени стандарти и разяснения, приложими за отчетни периоди, приключващи на 31 декември 2009 г. (продължение)

КРМСФО 18 *Трансфер на активи от клиенти*

КРМСФО 18 се прилага за счетоводно отчитане на трансферите на имоти, машини и съоръжения, получени от клиенти. Разяснението разглежда следните въпроси: (а) Спазена ли е дефиницията за актив?; (б) Ако дефиницията за актив е спазена, как следва да се оценява трансферираният имот, машини и съоръжения при първоначалното му признаване? (в) Ако имотът, машината и съоръжението е оценен по справедлива стойност при първоначалното му признаване, как се отчита съответстващия кредит? (г) Как следва да се отчита трансфера на парични средства от клиентите? Прилагането на тези изменения не е оказало влияние върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Групата.

Подобрения в МСФО (издадени 2008 г.)

През май 2008 г. Бордът по МСС публикува първия си набор от изменения в стандартите, основно с цел премахване на непоследователностите и разясняване на формулировките. За всеки стандарт съществуват отделни преходни разпоредби. Приложението на следните изменения е довело до промени в счетоводната политика, но не е имало ефект върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Групата.

- МСФО 5 *Не текущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности*: В случай че, дъщерно дружество е държано за продажба, всички негови активи и пасиви се класифицират като държани за продажба съгласно МСФО 5, дори и когато предприятието притежава малцинствено участие в дъщерното дружество след продажбата. Тъй като Групата няма дъщерно дружество държано за продажба, това изменение няма ефект върху неговия финансов отчет.
- МСС 1 *Представяне на финансовите отчети*: Активите и пасивите, класифицирани като държани за търгуване в съответствие с МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване* не се класифицират автоматично като текущи активи или пасиви в отчета за финансовото състояние.
- МСС 16 *Имоти, машини и съоръжения*: заменя на термина "нетна продажна цена" със "справедлива стойност, намалена с разходите за продажбата".
- МСС 18 *Приходи*: Добавени са насоки (които придружават стандарта) за определяне дали предприятието действа като принципал или като агент. Характеристиките, които следва да се вземат под внимание са дали предприятието:
 - носи основната отговорност за предоставянето на стоките или услугите;
 - носи риск за материалните запаси;
 - определя продажните цени;
 - носи кредитен риск.Групата е оценила договореностите си за продажби съгласно тези критерии и е достигнала до заключение, че действа като принципал във всички договорености. Счетоводната политика за признаването на приходите съответно е актуализирана.
- МСС 20 *Счетоводно отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ*: отпуснати заеми без лихва или с ниска лихва не се изключват от изискването за определяне на присъщата лихва. За заемите с лихвени проценти под пазарните трябва да се определи присъщата лихва.
- МСС 23 *Разходи по заеми*: дефиницията на разходи по заеми е преработена за обединяване на два вида позиции, които се разглеждат като елементи на "разходите по заеми" в една – разходи за лихви, изчислени при прилагане на метода на ефективния лихвен процент в съответствие с МСС 39.
- МСС 36 *Обезценка на активи*: когато дисконтираните парични потоци се използват за определяне на "справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата", се изискват допълнителни оповестявания относно нормата на дисконтиране, подобно на оповестяванията, изисквани, когато дисконтираните парични потоци се използват за определяне на "стойността в употреба".
- МСС 38 *Нематериални активи*: разходите за реклама и промоционални дейности се признават като разход, когато Групата или има право на достъп до стоките или е получило услугата.

2.2 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Нови и изменени стандарти и разяснения, приложими за отчетни периоди, приключващи на 31 декември 2009 г. (продължение)

Други изменения, възникващи от Подобренията в МСФО в следните стандарти, не са оказали влияние върху счетоводните политики, финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Групата:

- МСФО 7 *Финансови инструменти: оповестявания*
- МСС 8 *Счетоводна политика, промени в приблизителните счетоводни оценки и грешки*
- МСС 10 *Събития след отчетния период*
- МСС 19 *Доходи на наети лица*
- МСС 27 *Консолидирани и индивидуални финансови отчети*
- МСС 28 *Инвестиции в асоциирани предприятия*
- МСС 29 *Финансово отчитане при схвърхинфлационни икономики*
- МСС 31 *Дялове в съвместни предприятия*
- МСС 34 *Междинно финансово отчитане*
- МСС 38 *Нематериални активи*
- МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване*
- МСС 40 *Инвестиционни имоти*
- МСС 41 *Земеделие*

2.3 Обобщение на съществените счетоводни политики

а) Превръщане в чуждестранна валута

Финансовият отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Групата. Сделките в чуждестранна валута първоначално се отразяват във функционалната валута по обменния курс на датата на сделката. Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути се преизчисляват във функционалната валута, в края на всеки месец по заключителния обменен курс на Българска Народна Банка за последния работен ден от съответния месец. Всички курсови разлики се признават в отчета за всеобхватния доход. Немонетарните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута се превръщат във функционалната валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка (придобиване).

б) Признаване на приходи

Приходите се признават до степента, в която е вероятно икономически ползи да бъдат получени от Групата и сумата на прихода може да бъде надеждно оценена. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото възнаграждение, като се изключат отстъпки, работи и други данъци върху продажбите или мита. Групата анализира договореностите си за продажби според специфични критерии, за да определи дали действа като принципал или като агент. То е достигнало до заключение, че действа като принципал във всички такива договорености. Преди да бъде признат приход, следните специфични критерии за признаване трябва също да бъдат удовлетворени:

Продажби на продукция и стоки

Приходите от продажби на продукция и стоки се признават, когато съществените рискове и ползи от собствеността върху продукцията и стоките са прехвърлени на купувача, което обичайно става в момента на тяхната експедиция.

Приходи от услуги

Приходите от услуги се признават за периода, в който услугата е извършена. Когато резултатът от сделката (договора) не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава само доколкото извършените разходи подлежат на възстановяване.

2.3 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

б) Признаване на приходи (продължение)

Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат като се използва метода на ефективния лихвен процент, представляващ процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания за очаквания срок на финансовия инструмент или за по-кратък период, когато е уместно, до балансовата стойност на финансовия актив. Приходът от лихви се включва във финансовия приход в отчета за всеобхватния доход.

в) Данъци

Текущ данък върху доходите

Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите данъци се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила или са в значителна степен приети към отчетната дата. Ръководството анализира отделните позиции в данъчната декларация, за които приложимите данъчни разпоредби са предмет на тълкуване и признава провизии, когато това е уместно.

Текущите данъци се признават директно в собствения капитал (а не в отчета за доходите), когато данъкът се отнася до статии, които са били признати директно в собствения капитал.

Отсрочен данък върху доходите

Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към отчетната дата, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.

Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики:

- освен до степента, до която отсроченият данъчен пасив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и
- за облагаеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, освен до степента, до която Групата е в състояние да контролира времето на обратното проявление на временната разлика и съществува вероятност временната разлика да не се прояви обратно в предвидимо бъдеще.

Активи по отсрочени данъци се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби:

- освен ако отсроченият данъчен актив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и
- за намаляеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, отсрочен данъчен актив се признава единствено до степента, до която има вероятност временната разлика да се прояви обратно в обозримо бъдеще и да бъде реализирана облагаема печалба, срещу която да се оползотвори временната разлика.

Групата извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към всяка отчетна дата и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен. Непризнатите отсрочени данъчни активи се преразглеждат към всяка отчетна дата и се признават до степента, до която е станало вероятно да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, която да позволи отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.

2.3 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

в) Данъци (продължение)

Отсрочен данък върху доходите (продължение)

Отсрочените данъци, свързани със статии, признати извън печалбата или загубата, се признават извън печалбата или загубата. Отсрочените данъци се признават в зависимост от свързаната с тях сделка или в другите всеобхватни доходи, или директно в собствения капитал.

Групата компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви само тогава, когато има законово право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчнозадължено предприятие.

Данък върху добовената стойност (ДДС)

Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато:

- ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е уместно; и
- вземанията и задълженията, които се отчитат с включен ДДС.

Нетната сума на ДДС, възстановима от или дължима на данъчните власти, се включва в стойността на вземанията или задълженията в баланса.

г) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване

• Финансови активи

Първоначално признаване

Финансовите активи в обхвата на МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване* се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и вземания, или като инвестиции държани до падеж или като финансови активи на разположение за продажба, или като деривативи, определени като хеджиращи инструменти при ефективно хеджиране, както това е по-уместно. Групата определя класификацията на своите финансови активи при първоначалното им признаване.

Финансовите активи се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на инвестиции, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия актив.

Покупките или продажби на финансови активи, чиито условия изискват прехвърлянето на актива през период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата на която Групата се е ангажирала да купи или продаде актива.

Финансовите активи на Групата включват парични средства и парични еквиваленти, търговски и други вземания и инвестиции на разположение за продажба.

2.3 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

г) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

- **Финансови активи (продължение)**

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите активи зависи от тяхната класификация, както следва:

Заеми и вземания

Заемите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното им признаване, заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за доходите. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за доходите като други разходи.

Инвестиции на разположение за продажба

Финансовите инвестиции на разположение за продажба включват капиталови ценни книжа, които са определени като на разположение за продажба или не са класифицирани в някоя от предходните категории. След първоначално им признаване, финансовите активи на разположение за продажба се оценяват по справедлива стойност, като нереализираните печалби или загуби от тях се признават в другите всеобхватни доходи в резерва за инструменти, класифицирани на разположение за продажба, докато инвестицията бъде отписана, когато кумулативната печалба или загуба се признава в другите оперативни приходи, или докато бъде обезценена, в който момент кумулативната загуба се признава в отчета за доходите като финансов разход и се изважда от резерва за инвестиции на разположение за продажба.

Дружеството е оценило дали способността и намерението за продажба на финансовите активи на разположение за продажба продължават да са уместни. Когато то не е в състояние да търгува тези финансови активи, поради неактивни пазари и когато намерението на ръководството за търговия съществено се промени в обзримо бъдеще, Дружеството може да избере да рекласифицира тези финансови активи при редки обстоятелства. Рекласификацията като заеми и вземания е позволена, когато финансовият актив отговаря на дефиницията за заеми и вземания и Дружеството има намерението и способността да държи тези активи в обзримо бъдеще или до падеж. Рекласификацията в категорията държани до падеж е позволена единствено, ако Дружеството има способността и намерението да държи финансовия актив съответно до неговия падеж.

За финансов актив, рекласифициран извън категорията на разположение за продажба всички предишни печалби или загуби по актива, които са признати в собствения капитал, се амортизират в печалбата или загубата за оставащия срок на инвестицията като се използва ЕЛП. Всяка разлика между новата амортизирана стойност и очакваните парични потоци също се амортизира върху оставащия срок на актива като се използва ЕЛП. Ако активът впоследствие бъде определен като обезценен, сумата, отразена в собствения капитал, се рекласифицира в отчета за доходите.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени или Групата е приело задължението да плати напълно получените парични потоци без съществена забава към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което (а) Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив; или (б) Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазило контрола върху него.

2.3 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

г) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

- **Финансови активи (продължение)**

Отписване (продължение)

Когато Групата е прехвърлила договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив или е встъпило в споразумение за прехвърляне и нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Групата признава и свързаното задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазила.

Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаградението, което може да се наложи да бъде възстановено от Групата.

Обезценка на финансови активи

Към всяка отчетна дата Групата прави преценка дали съществуват обективни доказателства, че даден финансов актив или група от финансови активи може да е обезценена. Финансовият актив или групата от финансови активи се счита за обезценена, когато съществуват обективни доказателства за обезценка в резултат на едно или повече събития, които са възникнали след първоначалното признаване на актива ("събитие за понесена загуба") и това събитие за понесена загуба оказва влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив или групата от финансови активи, които могат да бъдат надеждно оценени. Доказателствата за обезценка могат да включват индикации, че длъжници или група от длъжници изпитват сериозни финансови затруднения или са в неизпълнение или просрочие при изплащането на лихви или главници, или вероятност да обявят неплатежоспособност/свръхзадлъжнялост или да предприемат финансова реорганизация, или когато наблюдавани данни индикират измеримо намаление в очакваните бъдещи парични потоци, като например промени в просрочията или икономически условия, които са свързани с неизпълнения от страна на длъжниците.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

За финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, Групата първо преценява дали съществуват обективни доказателства за обезценка индивидуално за финансови активи, които са съществени поотделно или колективно за финансови активи, които не са съществени поотделно. Ако се определи, че не съществуват обективни доказателства за обезценка на индивидуално оценяван финансов актив, независимо дали той е съществен или не, активът се включва в група от финансови активи със сходни характеристики на кредитен риск и тази група от финансови активи се оценява за обезценка на колективна база. Активи, които са оценени за обезценка индивидуално и за които загубата от обезценка е и продължава да бъде признавана, не се включват в колективната оценка за обезценка.

Ако съществуват обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка, сумата на загубата се оценява като разликата между балансовата стойност на актива и сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци (като се изключват бъдещи очаквани загуби по заеми, които все още не са понесени). Сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци се дисконтира по първоначалния ефективен лихвен процент на финансовите активи. Ако заем има плаващ лихвен процент, процентът на дисконтиране за оценка на загубата от обезценка представлява текущият ефективен лихвен процент.

Балансовата стойност на актива се намалява чрез използване на корективна сметка и сумата на загубата се признава в отчета за доходите. Приходите от лихви продължават да се начисляват върху намалената балансова стойност като се използва лихвения процент, който е използван за дисконтиране на бъдещите парични потоци за целите на оценка на загубата от обезценка. Приходите от лихви се отразяват като част от финансовите приходи в отчета за доходите. Заемите, наред със свързаните с тях провизии, се отписват, когато не съществува реалистична възможност те да бъдат събрани в бъдеще и всички обезпечения са реализирани или са били прехвърлени на Групата. Ако в последваща година, сумата на очакваната загуба от обезценка се увеличи или намалее, поради събитие, възникващо след признаването на обезценката, по-рано признатата загуба от обезценка се увеличава или намалява чрез корекция в корективната сметка. Ако бъдещо отписване бъде възстановено на по-късен етап, възстановяването се признава в отчета за доходите.

2.3 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

г) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване

- **Финансови активи (продължение)**

Обезценка на финансови активи (продължение)

Инвестиции на разположение за продажба

За финансови инвестиции на разположение за продажба към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали съществуват обективни доказателства, че инвестицията или група от инвестиции е обезценена.

За капиталови инвестиции, класифицирани като такива на разположение за продажба, обективните доказателства включват значителен или продължителен спад в справедливата стойност на инвестицията под нейната цена на придобиване. "Значителен спад" следва да се оценява спрямо първоначалната цена на придобиване на инвестицията, а "продължителен" спрямо периода, в който справедливата стойност е под първоначалната цена на придобиване. Когато съществуват доказателства за обезценка, кумулативната загуба – оценена като разликата между цената на придобиване и текущата справедлива стойност, намалена със загубата от обезценка на тази инвестиция, по-рано призната в отчета за доходите – се изважда от другите всеобхватни доходи и се признава в отчета за доходите. Загубите от обезценка на капиталови инвестиции не се възстановяват през отчета за доходите; увеличенията в тяхната справедлива стойност се признават директно в другия всеобхватен доход.

- **Финансови пасиви**

Първоначално признаване и оценяване

Финансовите пасиви, в обхвата на МСС 39, се класифицират като финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и привлечени средства, или като деривативи, които са ефективни хеджиращи инструменти, както това е по-уместно. Групата определя класификацията на своите финансови пасиви при първоначалното им признаване.

Финансовите пасиви се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на заеми и привлечени средства, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия пасив.

Финансовите пасиви на Групата включват търговски и други задължения и лихвоносни заеми и привлечени средства.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както следва:

Заеми и привлечени средства

След първоначалното им признаване, заемите и привлечените средства се оценяват по амортизирана стойност при използване на метода на ЕЛП. Печалбите и загубите от заеми и привлечени средства се признават в отчета за всеобхватния доход, когато пасивът се отписва, както и чрез процеса на амортизация.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите разходи в отчета за доходите.

Отписване

Финансов пасив се отписва, когато той е погасен, т.е. когато задължението определено в договора е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл.

Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитор при значително различни условия или условията на съществуващия пасив бъдат съществено модифицирани, тази замяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов пасив, а разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за доходите.

2.3 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

д) Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се представя в баланса, когато и само когато, е налице юридически упражняемо право за компенсиране на признатите суми и Групата има намерение за уреждане на нетна база, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

е) Справедлива стойност на финансовите инструменти

Към всяка отчетна дата справедливата стойност на финансови инструменти, които се търгуват активно на пазарите, се определя на база на котиран пазарни цели или котировки от дилъри (цени „купува” за дълги позиции и цени "продава" за къси позиции) без да се приспадат разходи по сделката.

Справедливата стойност на финансови инструменти, за които няма активен пазар, се определя с помощта на техники за оценяване. Тези техники включват използване на скорошни пазарни преки сделки; препратки към текущата справедлива стойност на друг инструмент, който е в значителна степен същия; анализ на дисконтираните парични потоци и други модели за оценка.

Анализ на справедливите стойности на финансовите инструменти и допълнителни данни за начина, по който те са оценени, е представен в Бележка 19.

ж) Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платени акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

з) Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка, ако има такива. Цената на придобиване включва и разходи за подмяна на части от машините и съоръженията и разходи по заеми по дългосрочни договори за строителство, при условие, че отговарят на критериите за признаване на актив. При извършване на разходи за основен преглед на машина и/или съоръжение те се включват в балансовата стойност на съответния актив като разходи за подмяна, при условие че отговарят на критериите за признаване на актив. Всички други разходи за ремонт и поддръжка се признават в отчета за доходите в периода, в който са извършени.

Амортизациите се изчисляват на база на линейния метод за срока на полезния живот на активите, които са определени както следва:

Сгради	25 години
Машини, съоръжения и оборудване	2 - 80 години
Транспортни средства	4 - 12 години
Стопански инвентар	7 години
Разходи за ремонти на наети активи	7 години

Имот, машина и съоръжение се отписва при продажбата му или когато не се очакват никакви бъдещи икономически изгоди от неговото използване или при освобождаване от него. Печалбите или загубите, възникващи при отписването на актива (представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата, ако има такива, и балансовата стойност на актива) се включват в отчета за доходите, когато активът бъде отписан.

В края на всяка финансова година се извършва преглед на остатъчните стойности, полезния живот и прилаганите методи на амортизация на активите и ако очакванията се различават от предходните приблизителни оценки, последните се променят в бъдещи периоди.

2.3 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

и) Лизинг

Определянето дали дадено споразумение представлява или съдържа лизинг се базира на същността на споразумението в неговото начало и изисква оценка относно това дали изпълнението на споразумението зависи от използването на конкретен актив или активи и дали споразумението прехвърля правото за използване на актива.

Групата като лизингополучател

Групата класифицира лизингов договор като финансов лизинг, ако той прехвърля в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху наетия актив. В началото на лизинговия срок финансовия лизинг се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия договор е равен на справедливата стойност на наетия актив или ако е по-ниска, по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания се разпределят между финансовите разходи и намалението на задължението по лизинга така, че да се получи постоянен лихвен процент върху оставащото салдо на задължението. Финансовите разходи се признават директно в отчета за всеобхватния доход.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг се амортизират за срока на полезния живот на актива. Ако обаче няма разумна степен на сигурност, че Групата ще придобие собствеността върху тях до края на срока на лизинговия договор, активите се амортизират през по-краткия от двата срока - срока на полезния живот на актива или срока на лизинговия договор.

Лизинговите плащания по договори за оперативен лизинг се признават като разход в печалбата или загубата на база линейния метод за срока на лизинговия договор. Групата не е страна по договори за неотменим оперативен лизинг.

Групата като лизингодател

Лизингов договор, при който Групата запазва в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху наетия актив, се класифицира като оперативен лизинг. Първоначалните преки разходи, извършени от Групата, във връзка с договарянето и уреждането на оперативен лизинг се прибавят към балансовата стойност на наетия актив и се признават като разход през целия срок на лизинговия договор на същата база както лизинговите приходи. Условните наеми се признават като приходи в периода, в който бъдат заработени. Групата не е страна по договори за неотменим оперативен лизинг.

й) Разходи по заеми

Разходи по заеми, пряко свързани с придобиването, изграждането или производството на актив, който по необходимост отнема значителен период от време, за да се подготви за предназначението си или за продажбата си, се капитализират като част от неговата цена на придобиване. Всички други разходи по заеми се отчитат като разход в периода, в който възникват. Разходите по заеми включват лихвите и други разходи, които Групата извършва във връзка с получаването на привлечени средства.

2.3 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

к) Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити отделно, се оценяват първоначално по цена на придобиване. След първоначалното признаване нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Полезният живот на нематериалните активи е определен като ограничен в години, както следва:

Търговски марки	7 - 15
Софтуер	2 - 7

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния им живот и се тестват за обезценка, когато съществуват индикации, че стойността им е обезценена. Амортизационният период и методът за амортизация на нематериалните активи с ограничен полезен живот се преглеждат най-малко в края на всяка финансова година. Промените в очаквания полезен живот или модел на консумиране на бъдещите икономически изгоди от нематериалния актив се отчитат чрез промяна на амортизационния срок или метод и се третират като промяна в приблизителните счетоводни оценки.

Печалбите или загубите, възникващи при отписването на нематериален актив, представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива, се включват в отчета за доходите, когато активът бъде отписан.

л) Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

Разходите, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до тяхното настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

Материали, стоки	– доставна стойност, определена на база на метода „средно-претеглена стойност“;
Готова продукция и незавършено производство	– стойността на употребените преки материали, труд общи производствени разходи, разпределени на база на стойността на труда по поръчки, без да се включват разходите по заеми.

Нетната реализируема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност минус приблизително оценените разходи за завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

м) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата, Групата оценява дали съществуват индикации, че даден актив е обезценен. В случай на такива индикации или когато се изисква ежегоден тест за обезценка на даден актив, Групата определя възстановимата стойност на този актив. Възстановимата стойност на актива е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба на актива или на обекта, генериращ парични потоци (ОГПП) и стойността му употреба. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай, че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи. Когато балансовата стойност на даден актив или ОГПП е по-висока от неговата възстановима стойност, той се счита за обезценен и балансовата му стойност се намалява до неговата възстановима стойност.

При определянето на стойността в употреба на актив, очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до тяхната сегашна стойност като се използва норма на дисконтиране преди данъци, която отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните за актива рискове. Справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата се определя чрез използването на подходящ модел за оценка.

2.3 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

м) Обезценка на нефинансови активи (продължение)

Направените изчисления се потвърждават чрез използването на други модели за оценка или други налични източници на информация за справедливата стойност на актив или обект, генериращ парични потоци.

Загубите от обезценка се признават като разходи в отчета за доходите като се класифицират по тяхната функция съобразно използването (предназначението) на обезценения актив.

Към всяка отчетна дата, Групата преценява дали съществуват индикации, че загубата от обезценка на актив, която е призната в предходни периоди, може вече да не съществува или пък да е намаляла. Ако съществуват подобни индикации, Групата определя възстановимата стойност на актива или на обекта, генериращ парични потоци. Загубата от обезценка се възстановява обратно само тогава, когато е настъпила промяна в приблизителните оценки, използвани при определяне на възстановимата стойност на актива, след признаването на последната загуба от обезценка. Възстановяването на загуба от обезценка е ограничено, така че балансовата стойност на актива да не надвишава нито неговата възстановима стойност, нито да не надвишава балансовата стойност (след приспадане на амортизация), която щеше да бъде определена, ако не е била призната загуба от обезценка за актива в предходните години. Възстановяването на загуба от обезценка се признава в отчета за всеобхватния доход.

н) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и краткосрочните депозити в баланса включват парични средства по банкови сметки, в брой и краткосрочни депозити с първоначален падеж от три или по-малко месеца.

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват паричните средства и парични еквиваленти, както те са дефинирани по-горе.

о) Провизии

Общи

Провизии се признават, когато Групата има сегашно задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития, когато има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи и когато може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Когато Групата очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите за провизии се представят в отчета за всеобхватния доход, нетно от сумата на възстановените разходи. Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява, когато е уместно, специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време се представя като финансов разход.

п) Доходи на персонала при пенсиониране

Съгласно българското трудово законодателство, Групата като работодател, е задължена да изплати две или шест брутни месечни заплати на своите служители при пенсиониране, в зависимост от прослуженото време. Ако служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия си стаж, той трябва да получи шест брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години при същия работодател – две брутни месечни заплати. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран. Групата определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране като използва актюерски метод на оценка. Актюерските печалби и загуби се признават като приход или разход, когато нетните кумулативни непризнати актюерски печалби или загуби в края на предходната отчетна година са превишавали 10% от настоящата стойност на задължението за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране. Актюерските печалби или загуби се признават за очаквания средно-оставащ брой години трудов стаж на персонала.

2.3 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

п) Доходи на персонала при пенсиониране (продължение)

Разходите за минал трудов стаж се признават като разход на линейна база за средния срок, докато доходите станат безусловно придобити. До степента, до която доходите са вече безусловно придобити, незабавно след въвеждане или промени в плана за доходи при пенсиониране, Групата признава разхода за минал трудов стаж веднага.

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се състои от настоящата стойност на задължението за изплащане на тези доходи, намалена с непризнатите разходи за минал трудов стаж.

2.4 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към датата на баланса, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Преценки

При прилагането на възприетите счетоводни политики, ръководството на Групата е направило следните преценки, които са с най-съществен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет:

Ангажименти по оперативен лизинг – Групата като лизингодател

Групата е сключила договори за лизинг на имоти, отчитани в групата на дълготрайните материални активи, собственост на Групата. Въз основа на оценка на клаузите и условията на споразуменията ръководството счита, че Групата запазва всички съществени рискове и изгоди от собствеността върху тези имоти и поради това, договорите счетоводно се третираат като оперативни лизинги.

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към датата на баланса, и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу:

Полезни животи на имоти, машини и съоръжения, и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Групата.

Обезценка на вземания

Групата използва корективна сметка за отчитане на провизията за обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти. Ръководството преценява адекватността на тази провизия на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултати от дейността на клиентите се влошат (над очакваното), стойността на вземания, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към датата на баланса. Към 31 декември 2009 г. най-добрата преценка на ръководството за необходимата обезценка на вземанията възлиза на 720 хил. лв. (2008: 706 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Бележка 9.

2.4 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

Отсрочени данъчни активи

Отсрочени данъчни активи се признават за всички неизползвани данъчни загуби до размера, до който е вероятно данъчна печалба да бъде призната, срещу която загубите могат да бъдат използвани. Определянето на сумата на отложените данъчни активи изисква ръководството да направи предположение за продължителността на периода и приблизителна оценка за размера на бъдещите данъчни печалби, включително преценка на бъдещата стратегия за данъчно планиране. Групата не е признала отложени данъчни активи за данъчни загуби. Допълнителна информация е представена в Бележка 4.

Обезценка до нетна реализируема стойност на материални запаси

Групата признава обезценка на обездвижени и залежали материални запаси до тяхната нетна реализируема стойност. Определянето на обезценката изисква ръководството да направи оценка на обратимостта на материалните запаси и тяхната евентуална реализация чрез влягане в производството и продажба. Ръководството на Групата счита, че балансовата стойност на материалните запаси представлява най-добрата преценка за тяхната нетна реализируема стойност към датата на баланса, съгласно изискванията на МСС 2 Материални запаси.

2.5 Бъдещи промени в счетоводните политики

Стандарти, разяснения и изменения в публикувани стандарти, които все още не се влезли в сила

Групата не е приложила по-рано посочените по-долу нови стандарти, разяснения и изменения на съществуващи стандарти, които са публикувани и задължителни за прилагане за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2010 г., или по-късно:

МСФО 1 Допълнителни освобождавания за предприятията, прилагащи за първи път МСФО (Изменения)

Измененията на МСФО 1 са публикувани през юли 2009 г. и са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010 г. Те регламентират допълнителни освобождавания от пълното ретроспективно прилагане на МСФО при оценка на петролни и газови активи, както и на лизингови договори в съответствие с КРМСФО 4. Тези изменения няма да окажат ефект върху финансовия отчет на Групата. Те не са приети от ЕС.

МСФО 2 Групови сделки за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства (Изменения)

Измененията на МСФО 2 са публикувани през юни 2009 г. и са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010 г. Изменението цели да се поясни обхвата и счетоводното отчитане на групови сделки за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства. Групата не очаква тези изменения да имат ефект върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността му. Те не са приети от ЕС.

МСФО 3 Бизнес комбинации (преработен) и МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети (преработен)

Преработените стандарти бяха публикувани през януари 2008 г. и влизат в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2009 г. Преработеният МСФО 3 въвежда редица промени в счетоводното отчитане на бизнес комбинации възникващи след тази дата, които ще се отразят върху сумата на признатата репутация, отчетените резултати в периода на реализиране на придобиването и бъдещите отчетани резултати. Преработеният МСС 27 изисква промяна в притежаваното участие в дъщерно дружество (без загуба на контрол) да се отчита като сделка със собствен капитал. Следователно, такива сделки не поражда репутация, нито довеждат до печалба или загуба. В допълнение, измененият стандарт променя счетоводното отчитане на загуби понесени от дъщерното дружество, както и загуба на контрол върху дадено дъщерно дружество. Промените, въведени от преработените МСФО 3 и МСС 27 ще се отразят върху бъдещи придобивания или загуба на контрол и сделки с малцинствени участия.

2.5 Бъдещи промени в счетоводните политики (продължение)

Стандарти, разяснения и изменения в публикувани стандарти, които все още не се влезли в сила (продължение)

МСФО 9 Финансови инструменти

Първата фаза на МСФО 9 беше публикувана през ноември 2009 г. и влиза в сила от 1 януари 2013 година. Тя се фокусира върху нови насоки за класификацията и оценяването на финансовите активи. Ефектите от първата фаза на новия МСФО 9 предстои да бъдат анализирани от Групата. Стандартът не е приет от ЕС.

МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване – допустими хеджирани позиции (изменение)

Тези изменения в МСС 39 бяха публикувани през август 2008 г. и влизат в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2009 г. Изменението адресира определянето на едностранен риск в хеджирана позиция и определянето на инфлацията като хеджиран риск или част от него в конкретни ситуации. То разяснява, че на предприятието е позволено да определи част от промените в справедливата стойност или променливостта на паричните потоци по финансов инструмент като хеджирана позиция. Групата не очаква тези изменения да окажат ефект върху финансовия му отчет.

МСС 24 Оповестяване на свързани лица (Преработен)

Преработеният стандарт беше публикуван през ноември 2009 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2011 г. Дефиницията на свързани лица се уточнява и опростява. Групата не очаква тези изменения да окажат ефект върху финансовия му отчет. Преработеният стандарт не е приет от ЕС.

КРМСФО 14 Преплащане на минимално изискване за финансиране (Изменение)

Изменението беше публикувано през ноември 2009 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2011 г. То позволява предприятия, които имат минимални изисквания за финансиране да отчитат свързаните предплащания като актив, а не като разход. Групата не очаква тези изменения да окажат ефект върху финансовия му отчет. Те не са приети от ЕС.

КРМСФО 17 Разпределение на немонетарни активи на собствениците

Разяснението е публикувано на 27 ноември 2008 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2009 г. и следва да се прилага проспективно. КРМСФО 17 се прилага за всички нерещипрочни разпределения на дълготрайни активи на собствениците. То дава насоки кога да се признава задължение, как да се оцени то и свързаните с него активи, както и кога да се отпише активът и задължението, както и последствията от това. Групата е в процес на оценка на ефекта от КРМСФО 17 върху финансовия отчет.

КРМСФО 19 Погасяване на финансови пасиви с капиталови инструменти

КРМСФО 19 е публикувано през ноември 2009 г. и е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2010 г. Разяснението дава насоки относно оценяването на капиталови инструменти, издадени с цел погасяване на финансов пасив, както и относно третирането на разликата между тази оценка и балансовата стойност на финансовия пасив, при неговото отписване. Групата е в процес на оценка на ефекта от КРМСФО 19 върху финансовия отчет. Разяснението не е прието от ЕС.

Подобрения в Международните стандарти за финансово отчитане (издадени през 2009 г.)

Подобрения в МСФО бяха публикувани през 2009 г. от Борда за Международни счетоводни стандарти и влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010 г. В момента се анализират ефектите от тези подобрения върху финансовите отчети на Групата.

3. Приходи и разходи

3.1 Продажба на продукция

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Хидравлични преси	5,720	8,935
Турбини за водноелектрически централи	<u>11,572</u>	<u>13,201</u>
	<u>17,292</u>	<u>22,136</u>

3.2 Предоставяне на услуги

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Механична обработка на детайли	408	336
Извънгаранционен сервиз на хидроенергийно оборудване	48	-
Наеми	<u>34</u>	<u>33</u>
	<u>490</u>	<u>369</u>

3.3 Приходи от външни клиенти

а) Географска информация

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
България	8,829	9,905
Други държави	<u>8,953</u>	<u>12,600</u>
	<u>17,782</u>	<u>22,505</u>

Географската информация за приходите от продажба на продукция и предоставяне на услуги се базира на местоположението на клиента.

б) Информация за основни клиенти извън групата

Основните клиенти на Групата, приходите от които представляват 10% и над 10% от приходите за годината приключваща на 31 декември 2009 г. и 2008 г. са, както следва:

	<u>Вид приход</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>
		<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Клиент 1	Преси	4,033	4,582
Клиент 2	Турбини	2,541	-
Клиент 3	Турбини	1,962	-
Клиент 4	Турбини	1,877	-

3. Приходи и разходи (продължение)

3.4 Други приходи

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Нетна печалба от продажба на активи	620	203
Нетна печалба от продажба на технологични	122	220
Съхранение на готова продукция	5	
Отписани задължения	10	10
Охрана	-	19
Други	29	38
	<u>786</u>	<u>490</u>

3.5 Разходи за персонала

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Възнаграждения	(4,636)	(4,394)
Социални осигуровки	(792)	(878)
Доходи на персонала при пенсиониране	(59)	(25)
	<u>(5,487)</u>	<u>(5,297)</u>

3.6 Разходи за външни услуги

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Търговски и комисионни услуги	(408)	(157)
Застраховки	(284)	(341)
Абонаментно обслужване	(210)	(261)
Ремонтни и инженерингови услуги	(195)	(293)
Одиторски и правни услуги	(160)	(87)
Транспортни услуги	(152)	(271)
Разходи за съобщения и реклама	(92)	(84)
Охрана	(77)	(36)
Механична обработка	(66)	(299)
Наеми	(40)	(18)
Такси за лицензи и сертификати	(30)	(7)
Изработка на отливки	(25)	(3)
Местни данъци и такси	(18)	(23)
Консултантски услуги	(17)	-
Трудова медицина	(14)	-
Други	(155)	(163)
	<u>(1,943)</u>	<u>(2,043)</u>

ВАПЦАРОВ ХОЛДИНГ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

3. Приходи и разходи (продължение)

3.7 Други разходи

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<u>(преизчислени)</u>
		<i>хил. лв.</i>
Обезщетения на персонала	(204)	(267)
Разходи за командировки	(90)	(149)
Други провизии	(77)	-
Представителни разходи	(57)	(24)
Ваучери за храна	(53)	-
Брак на активи	(45)	(2)
Загуба от отписване на търговски и други вземания	(16)	(144)
Загуба от обезценка на търговски и други вземания	(14)	(706)
Други	(87)	(85)
	<u>(643)</u>	<u>(1,377)</u>

3.8 Финансови разходи

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Разходи за лихви по заеми и привлечени средства	(221)	(283)
Разходи за лихви по договори за финансов лизинг	(67)	(95)
<i>Общо разходи за лихви</i>	(288)	(378)
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	(19)	(25)
Разходи за такси и комисионни	(144)	(65)
	<u>(451)</u>	<u>(468)</u>

3.9 Финансови приходи

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Други финансови приходи	21	11
	<u>21</u>	<u>11</u>

4. Данъци върху дохода

Основните компоненти на разхода за данък върху дохода за годините, приключващи на 31 декември 2009 г. и 2008 г. са:

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<u>(преизчислен)</u>
		<i>хил. лв.</i>
Разход за текущ данък върху дохода	(106)	(231)
(Разход за)/ приход от отсрочени данъци	(4)	22
	<u>(110)</u>	<u>(209)</u>

ВАПЦАРОВ ХОЛДИНГ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

4. Данъци върху дохода (продължение)

Приложимата ставка на данъка върху доходите за 2009 г. е 10% (2008 г.: 10%). През 2010 г. приложимата данъчна ставка е 10 %.

Равнението между разхода за данък върху дохода и счетоводната печалба, умножена по приложимата данъчна ставка за годините, приключващи на 31.12.2009 г. и 31.12.2008 г., е представено по-долу:

	2009	2008 (преизчислен)
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Счетоводна печалба преди данъци	519	212
Разход за данък върху доходите по приложимата данъчна ставка от 10% за 2009 г. (2008 г.: 10%)	(52)	(21)
Непризнати данъчни загуби в групата	(46)	(61)
Разходи, непризнати за данъчни цели	(12)	(127)
Разход за данък върху доходите	(110)	(209)

Отсрочените данъци към 31.12.2009 г. и 31.12.2008 г. са свързани със следното:

	Баланс		Отчет за всеобхватния доход	
	2009	2008 (преизчислен)	2009	2008 (преизчислен)
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
<i>Отсрочени данъчни пасиви</i>				
Ускорена амортизация за данъчни цели	(160)	(110)	(50)	(57)
<i>Отсрочени данъчни активи</i>				
Обезценка на вземания	72	71	1	71
Неизплатени възнаграждения на персонала	21	14	7	6
Неползвани отпуски на персонала	10	-	10	-
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	9	2	7	2
Други провизии	8	-	8	-
Непризнати разходи за лихви по слабата капитализация	13	-	13	-
(Разход за)/ приход от отсрочени данъци			(4)	22
Отсрочени данъчни пасиви, нетно	(27)	(23)		
Представени в баланса, както следва:				
Отсрочени данъчни активи, нетно	138	82		
Отсрочени данъчни пасиви, нетно	(165)	(105)		
	(27)	(23)		

ВАПЦАРОВ ХОЛДИНГ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

4. Данъци върху дохода (продължение)

Групата е реализирала данъчни загуби, както следва:

Данъчен период	Период за приспадане на данъчните загуби	2009	2008
		<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
2008 г.	от 2009 г. до 2013 г.	-	610
2009 г.	от 2010 г. до 2014 г.	459	
Приложима данъчна ставка		10%	10%
Непризнат отсрочен данъчен актив		46	61

Съгласно разпоредбите на Закона за корпоративното подоходно облагане, Групата има право да пренася данъчната си загуба последователно до изчерпването ѝ през следващите 5 години.

5. Имоти, машини и съоръжения

	Земи (терени)	Сгради, инсталации и външни съоръжения	Машини, оборудване и стопански инвентар (преизчислени)	Транс- портни средства	Разходи за придобиване	Разходи за ремонти на наети активи	Общо
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Отчетна стойност:							
На 1 януари 2008 г.	78	1,484	7,325	329	782	1,795	11,793
Придобити	-	153	1,173	17	1,031	116	2,490
Трансфери	-	-	748	-	(1,048)	300	-
Отписани	-	(1)	(9)	(60)	(657)	-	(727)
На 31 декември 2008 г.	78	1,636	9,237	286	108	2,211	13,556
Придобити	-	-	292	22	424	12	750
Трансфери	-	-	34	-	(422)	388	-
Отписани	-	(9)	(32)	(19)	-	(6)	(66)
На 31 декември 2009 г.	78	1,627	9,531	289	110	2,605	14,240
Амортизация и обезценка:							
На 1 януари 2008 г.	-	477	3,968	192	-	194	4,831
Начислена амортизация за годината	-	60	448	47	-	255	810
Отписана	-	(1)	(9)	(60)	-	-	(70)
На 31 декември 2008 г.	-	536	4,407	179	-	449	5,571
Начислена амортизация и обезценка за годината	-	67	613	37	-	311	1,028
Отписана	-	(2)	(32)	(6)	-	(6)	(46)
На 31 декември 2009 г.	-	601	4,988	210	-	754	6,553
Балансова стойност:							
На 1 януари 2008 г.	78	1,007	3,357	137	782	1,601	6,962
На 31 декември 2008 г.	78	1,100	4,830	107	108	1,762	7,985
На 31 декември 2009 г.	78	1,026	4,543	79	110	1,851	7,687

5. Имоти, машини и съоръжения (продължение)

Обезценка на имоти, машини и съоръжения

През 2009 г., Групата е признала загуба от обезценка на машини, съоръжения и оборудване в размер на 17 хил. лв., в резултат на направен преглед на активите, които не се използват в дейността и предстои бракуването им. Загубата от обезценка е представена в отчета за всеобхватния доход в статия „Амортизация и обезценка”.

С изключение на посочената по-горе обезценка, на база на извършения преглед за обезценка на дълготрайните материални активи, ръководството на Групата не е установило индикатори за това, че балансовата стойност на активите надвишава тяхната възстановима стойност.

Напълно амортизирани активи

Групата притежава активи с отчетна стойност 337 хил. лв. (2008 г.: 426 хил. лв.), които са напълно амортизирани, но все още са в употреба. Те включват: производствено оборудване и машини за 185 хил. лв., компютри за 52 хил. лв., транспортни средства за 49 хил. лв. и стопански инвентар за 51 хил. лв.

Машини и оборудване, държани при условията на договори за финансов лизинг

Балансовата стойност на машини, оборудване и автомобили, държани при условията на договори за финансов лизинг е 1,313 хил. лв. към 31.12.2009 г. (1,487 хил. лв. към 31.12.2008 г.). През 2009 г. няма придобити активи на финансов лизинг (2008 г. – 427 хил. лв.).

Активи предоставени като обезпечение

Към 31.12.2009 г. основна част от дълготрайните материални активи на Групата са предоставени като обезпечение по Договори за банкови заеми и поемане на кредитен ангажимент от Групата. Допълнителна информация е представена в Бележка 13.

ВАПЦАРОВ ХОЛДИНГ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

6. Нематериални активи

	Търговски марки и други	Програмни продукти	Разходи за придобиване	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:				
На 1 януари 2008 г.	83	332	369	784
Придобити	52	16	117	185
Трансфери	21	114	(135)	-
Отписани	-	-	(51)	(51)
На 31 декември 2008 г.	156	462	300	918
Придобити	16	6	40	62
Отписани	(51)	-	-	(51)
На 31 декември 2009 г.	121	468	340	929
Амортизация:				
На 1 януари 2008 г.	53	157	-	210
Начислена амортизация за годината	9	78	-	87
Отписана	-	-	-	-
На 31 декември 2008 г.	62	235	-	297
Начислена амортизация за годината	10	102	-	112
Отписана	(3)	-	-	(3)
На 31 декември 2009 г.	69	337	-	406
Балансова стойност:				
На 1 януари 2008 г.	30	175	369	574
На 31 декември 2008 г.	94	227	300	621
На 31 декември 2009 г.	52	131	340	523

Групата притежава търговски марки с отчетна стойност 40 хил. лв. и балансова стойност 32 хил. лв.

Обезценка на нематериални активи

Групата е извършила преглед за обезценка на нематериалните активи към 31.12.2009 г. Не са установени индикатори за това, че балансовата стойност на активите надвишава тяхната възстановима стойност и в резултат на това, не е призната загуба от обезценка във финансовия отчет.

Разходи за придобиване на нематериални активи

Разходите за придобиване на нематериални активи са свързани с придобиване и внедряване на софтуерна система за управление на бизнеса.

ВАПЦАРОВ ХОЛДИНГ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

7. Инвестиции на разположение за продажба

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
ОТП Фонд Мениджмънт Лтд.	10	-
	10	-

През 2009 г. Групата е закупила 9,174 дяла на обща стойност 9,950 лева на инвестиционните фондове на Банка ОТП АД, от емисията на ДСК Фонд Паричен Пазар. Закупените дялове са държани от Групата на разположение за продажба.

8. Материални запаси

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Основни материали (по цена на придобиване)	1,072	895
Продукция (по себестойност)	30	51
Незавършено производство (по себестойност)	4,634	2,641
Стоки (по себестойност)	47	47
Минус: Натрупана обезценка на материални запаси	-	-
Общо материални запаси по по-ниската от себестойност и нетна реализируема стойност	5,783	3,634

9. Търговски и други вземания

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>(преизчислени)</i> <i>хил. лв.</i>
Търговски вземания, брутно	2,946	4,064
Минус: Натрупана обезценка за трудносъбираеми и несъбираеми вземания	(720)	(706)
Търговски вземания, нетно	2,226	3,358
Платени аванси на доставчици	100	847
Данъци за възстановяване	628	258
Други вземания	160	200
Търговски и други вземания – краткосрочна част	3,114	4,663
Други вземания – дългосрочна част	112	131

Търговските вземания не са лихвоносни и обикновено, са със срок на плащане от 30 до 60 дни.

9. Търговски и други вземания (продължение)

В състава на другите вземания са включени вземания от продажбата на инвестиция през м. октомври 2008 г., на стойност 153 хил. лв., платими на 8 годишни вноски.

Към 31.12.2009 г., търговски вземания с номинална стойност 720 хил. лв. (31.12.2008 г.: 706 хил. лв.) са обезценени, в резултат на направен от ръководството на Групата анализ на тяхната събираемост. В обезценените търговски вземания е включено съдебно вземане в размер на 587 хил. лв. Допълнителна информация е представена в Бележка 16.

Движението в натрупаната обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания е следното:

	Обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания
	<i>хил. лв.</i>
На 1 януари 2008 година	-
Призната (Бележка 3.7)	(706)
Възстановена	-
Отписана	-
На 31 декември 2008 година	(706)
На 1 януари 2009 година	(706)
Призната (Бележка 3.7)	(14)
Възстановена	-
Отписана	-
На 31 декември 2009 година	(720)

Към 31 декември, възрастовият анализ на търговските вземания, които не са обезценени, е представен в таблицата по-долу:

	Общо	Нито просрочени, нито обезценени	Просрочени, но необезценени				
			< 30 дни	30-60 дни	60-90 дни	90-120 дни	>120 дни
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
2009	2,226	1,755	170	154	2	18	127
2008	3,358	2,506	28	125	4	9	686

10. Парични средства

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Парични средства в банкови сметки	917	1,253
Парични средства в брой	44	62
Парични средства по баланс	961	1,315
Минус: Блокирани парични средства в банкови сметки (Бележка 16)	(52)	-
Парични средства по отчет за паричните потоци	909	1,315

Паричните средства в банкови сметки се олихвяват с плаващи лихвени проценти, базирани на дневните лихвени проценти по банкови депозити.

11. Основен капитал и резерви

11.1 Основен капитал

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
500,000 броя обикновени акции с номинална стойност 1 лв. всяка	500	500
	500	500

Няма изменение в размера на основния капитал през 2009 година и през 2008 година.

Всички обикновени акции са изцяло платени към 31 декември 2009 г. и към 31 декември 2008 г.

11.2 Законови резерви

Законовите резерви се формират от акционерните дружества, като ВАПЦАРОВ ХОЛДИНГ АД, като разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон. Те се заделят докато достигнат една десета или по-голяма част от капитала. Източници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, премии от емисии на акции и средствата, предвидени в устава или по решение на общото събрание на акционерите. Законовите резерви могат да бъдат използвани единствено за покриване на загуби от текущия и предходни отчетни периоди.

ВАПЦАРОВ ХОЛДИНГ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

12. Търговски и други задължения

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Задължения към доставчици	4,003	2,416
Получени аванси	5,349	4,851
Задължения към персонал	371	295
Задължения за социално осигуряване	113	116
Данъчни задължения	376	728
Други задължения	21	148
	10,233	8,554

Условията на посочените по-горе задължения са както следва:

- Търговските задължения не са лихвоносни и обичайно, се уреждат в 60 дневен срок;
- Получените аванси от клиенти се приспадат от общата дължима сума от клиентите след изработка и продажба на продукцията, обичайно в срок от няколко месеца;
- Данъчните задължения не са лихвоносни и се уреждат в законово установените срокове;
- Другите задължения не са лихвоносни и обичайно, се уреждат в 120-дневен срок.

13. Лихвоносни заеми и привлечени средства

	Падеж	2009	2008
		<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Краткосрочни			
Задължения по финансов лизинг (Бележка 16)	2010	219	440
Банкови заеми	2009	-	1,475
Други заеми		563	2,896
		782	4,811
Дългосрочни			
Задължения по финансов лизинг (Бележка 16)	2011-2013	365	616
Банкови заеми	2011	3,081	2,975
		3,446	3,591

Банкови заеми

На 31.01.2007 г. Групата е сключила договор за банков кредит с УниКредит Булбанк АД за предоставянето на инвестиционен и револвиращ транс.

- Инвестиционният транс е с разрешен размер 700 хил. евро, срок на погасяване 20 ноември 2009 г. и номинален годишен лихвен процент в размер на 1м EURIBOR + 2.5%. На 20 ноември 2009 г. са погасени дължимите 229 хил. евро.
- Револвиращият транс е с максимален размер 1,575 хил.евро. Номиналният годишен лихвен процент по заема е 1м EURIBOR + 5.5%. Падежът на заема е 20 април 2011 г. Към 31 декември 2009 г. усвоените средства са в размер на 3,081 хил. лв. или 1,575 хил.евро (2008 г.: 1,521 хил.евро).

13. Лихвоносни заеми и привлечени средства (продължение)

Банкови заеми (продължение)

Като обезпечение на кредита са предоставени:

- Договорна ипотека върху недвижими имоти, собственост на Вап Индъстри ЕООД;
- Залог на разнообразни по вид производствени машини и оборудване, собственост на Вапцаров Холдинг АД и на Вапрес ЕООД;
- Допълнителни обезпечения в полза на УниКредит Булбанк АД:
 - Залог на търговското предприятие на Вапрес ЕООД, Вап Хидро ЕООД, Вап Продакшън ЕООД и Вап Индъстри ЕООД;
 - Залог на дружествените дялове на Вап Индъстри ЕООД във Вапрес ЕООД, Вап Продакшън ЕООД и Вап Хидро ЕООД;
 - Залог на дружествените дялове на Вапцаров Холдинг АД във Вап Индъстри ЕООД.

Групата е кредитополучател съгласно договор за кредит с УниКредит Булбанк АД от 25.07.2008 г. за предоставяне на кредит за оборотни средства. Максималният размер на кредита е 525 хил. евро и прилаганият лихвен процент е 1м EURIBOR + 2.5% годишно. Кредитът е погасен изцяло на 1 юни 2009 г.

Други заеми

През м. ноември 2009 г. Групата е получила от свой контрагент безлихвен краткосрочен заем за оборотни средства в размер на 67 хил. лв., с падеж 29.01.2010 г.

През 2009 година Групата е получила от свои контрагенти безлихвени краткосрочни заеми за оборотни средства в размер общо на 496 хил. лв., с падеж 2009 година. Заемите са необезпечени.

Към 31 декември 2008 г. Групата има задължение в размер на 2,896 хил. лв. към бивш акционер, чуждестранно лице, възникнало през 2001 година, което е представено като корекция на грешка (виж Бележка 2.2). Към 31 декември 2009 г. задължението е в размер на 2,376 хил. лв., след направени прихващания между дружествата в Групата на вземания и задължения, съгласно сключени договори и подписани споразумения за прехвърляне и прихващане на задължението. Допълнителна информация е представена в Бележка 15.

14. Доходи на персонала при пенсиониране

Съгласно българското трудово законодателство и Колективния трудов договор, Групата е задължена да изплати на служителите си при пенсиониране от две до шест брутни месечни заплати, в зависимост от прослужения стаж в предприятието. Ако служител е работил в дружество от Групата в продължение на 10 години, той получава шест брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години – две брутни месечни заплати. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

Компонентите на разходите за доходи на персонала при пенсиониране, признати в отчета за всеобхватния доход и задълженията, признати в баланса към 31 декември 2009 г. и 2008 г. са обобщени по-долу:

14. Доходи на персонала при пенсиониране (продължение)

Разходи за доходи на персонала при пенсиониране

	2009	2008
	<u>хил. лв.</u>	<u>(преизчислени)</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Разходи за текущ стаж	65	25
Разходи за лихви	2	-
Нетни актюерски (печалби)/загуби признати през годината	-	-
Разходи за минал стаж	-	-
	<u>67</u>	<u>25</u>
Разходи за доходи на персонала при пенсиониране, признати в отчета за всеобхватния доход	<u>67</u>	<u>25</u>

Задължения за доходи на персонала при пенсиониране

	2009	2008
	<u>хил. лв.</u>	<u>(преизчислени)</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Настояща стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране	92	25
Непризната актюерска (печалба)/загуба	-	-
Непризнати разходи за минал стаж	-	-
	<u>92</u>	<u>25</u>
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране, признати в баланса	<u>92</u>	<u>25</u>

Промените в настоящата стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	<u>Сума</u>
	<i>хил. лв.</i>
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 1 януари 2008 г.	-
Разходи за лихви	-
Разходи за текущ стаж	25
Изплатени доходи на персонала	-
Актюерски (печалби)/загуби	-
	<u>25</u>
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2008 г.	25
Разходи за лихви	2
Разходи за текущ стаж	65
Изплатени доходи на персонала	-
Актюерски (печалби)/загуби	-
	<u>67</u>
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2009 г.	<u>92</u>

14. Доходи на персонала при пенсиониране (продължение)

Основните предположения, използвани при определяне на задълженията за доходи на персонала при пенсиониране са посочени по-долу:

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Норма на дисконтиране	5.66 %	5.66 %
Бъдещо увеличение на възнагражденията	5%	5%
Текучество на персонала	8%	8%

Сумите на посочените по-долу статии за текущия и предходния период са, както следва:

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
		(преизчислени)
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	92	25
Актюерски печалби и загуби	-	-

15. Оповестяване на свързани лица

Крайна компания- майка

Крайната компания-майка на Групата е Кап Нор ЕООД.

Предприятия с контролно участие в Групата

85,88% от акциите на Вапцаров Холдинг АД се притежават от Кап Нор ЕООД.

Други свързани лица

Ключов управленски персонал

		Получени лихви	Платени лихви	Суми, дължими от свързани лица	Суми, дължими на свързани лица
		<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Заеми от / на свързани лица					
<i>Крайна компания- майка</i>					
Кап Нор ЕООД	2009	-	-	-	12
Кап Нор ЕООД	2008	-	-	-	-
<i>Други свързани лица</i>					
Ключов управленски персонал	2009	-	-	-	2,376
Ключов управленски персонал	2008	-	-	-	-
	2009			<u>-</u>	<u>2,388</u>
	2008			<u>-</u>	<u>-</u>

15. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Получени заеми от свързани лица

Към 31 декември 2009 г. Групата има задължение в размер на 2,376 хил. лв. към ключов управленски персонал, в т.ч. дългосрочна част в размер на 1,582 хил. лв. (809 хил. евро) и краткосрочна част в размер на 794 хил. лв. (406 хил. евро). Задължението към ключов управленски персонал е в резултат на направени прихващания на вземания и задължения между дружествата в Групата, съгласно сключен Договор от 29 декември 2009 г. за заместване в дълг на Вапцаров Холдинг АД от останалите дружества в Групата. Задължението е безлихвено, разпределено на 35 равни месечни погасителни вноски по 33.82 хил. евро и 1 вноска от 31 хил. евро. Задължението става изискуемо на поискване от ключовия управленски персонал, ако Групата не изплати 3 последователни месечни вноски.

Възнаграждения на основния ръководен персонал

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Възнаграждения	627	401
Социални осигуровки	43	33
	<u>670</u>	<u>434</u>

16. Ангажименти и условни задължения

Правни иски

През 2009 година срещу Групата е предявен съдебен иск по трудово дело в размер на 91 хил. лв. С решение № 73 от 18.02.2010 г. Плевенски окръжен съд отхвърля изцяло исковете срещу Групата и осъжда насрещната страна по делото да заплати на „Вапцаров холдинг“ АД сумата от 18 хил. лв. Предстои разглеждане на делото от Великотърновски апелативен съд. По банковите сметки на Групата е наложен запор в размер на 87 хил. лв. във връзка с делото, от които 52 хил. лв. са налични по банковите сметки към 31 декември 2009 г. Ръководството на Групата счита, че вероятността предявеният срещу него иск да бъде уважен от съда е незначителна, поради което не е начислена провизия за тези потенциални задължения във финансовия отчет към 31 декември 2009 г.

В състава на обезценените търговски вземания (Бележка 9) е включено съдебно вземане от чуждестранен клиент в размер на 587 хил. лв. (300 хил. евро), възникнало по фактури за извършени доставки през 2005 година. В края на 2007 година Групата е завела съдебен иск пред Международен арбитражен съд при Стопанската камара на Австрия, Виена. Делото е разгледано през декември 2008 година, но съдът не е постановил своето решение. Поради направено предложение за сключване на извън съдебно споразумение, по искане на „ВАПЦАРОВ ХОЛДИНГ“ АД делото е спряно за неопределено време.

16. Ангажименти и условни задължения (продължение)

Правни иски (продължение)

През 2009 година срещу Групата е предявен съдебен иск по трудово дело в размер на 12 хил. лв. Очаква се разглеждане на делото от Върховен касационен съд. Ръководството на Групата счита, че вероятността предявеният иск да бъде уважен от съда е незначителна, поради което не е начислена провизия за тези потенциални задължения във финансовия отчет към 31 декември 2009 г.

Групата е предявила иск пред Плевенски районен съд срещу наложена санкция в размер на 5 хил. лв. за нестриктно спазване на законодателството за опазване на околната среда през 2009 година. Очаква се разглеждане на делото от съда през м. април 2010 г. Ръководството на Групата счита, че вероятността санкцията да бъде потвърдена от съда е незначителна.

Данъчни проверки

Последните данъчни проверки на дружествата в Групата са извършени от данъчната администрация, както следва:

- Данък върху печалбата – до 31.12.2005 г.; до 31.12.2006 г.;
- ДДС – до 31.12.2005 г.; до 28.02.2007 г.; до 31.01.2010 г.;
- Данък върху доходите на физическите лица – до 31.12.2005 г.; до 31.12.2006 г.;
- Социално осигуряване – до 31.12.2005 г.; 31.12.2006 г.; 28.02.2007 г.;
- Местни данъци и такси – до 31.12.2005 г.; 31.12.2006 г.

Договор за поемане на кредитен ангажимент

Групата е страна по Договор за поемане на кредитен ангажимент под формата на банкови гаранции, контрагаранции и акредитиви, от 31.01.2007 г. Кредитът е предоставен за обезпечаване на банкови гаранции за възстановяване на аванс, за участие в процедури, за добро изпълнение и плащане. Разрешеният размер и валута на кредитния ангажимент е 3,000 хил. евро (5,867 хил. лв.). Към 31.12. 2009 г. използваният лимит е 2,019 хил. евро (3,948 хил. лв.) за обезпечаване на 26 банкови гаранции и 2 акредитива. Свободният лимит е 981 хил. евро (1,919 хил. лв.).

Крайният срок на условния кредит е 15 август 2014 г. При условие на инкасиране на издадена гаранция, платената сума по гаранцията става незабавно изискуема, като се прекратява ползването на кредита до погасяване на ефективния дълг и се прилага лихвен процент 1м EURIBOR + 10% годишно.

Като обезпечение на кредита са предоставени:

- Договорна ипотека върху недвижими имоти, собственост на Плевен Индъстри ЕООД;
- Залог на разнообразни по вид производствени машини и оборудване, собственост на Групата;
- Допълнителни обезпечения в полза на УниКредит Булбанк АД:
 - Особени залози на Търговско предприятие на дружествата Вапрес ЕООД, Вап Хидро ЕООД, Вап Продакшън ЕООД и Плевен Индъстри ЕООД, както и всички бъдещи вземания, търговски марки, движими и недвижими вещи и плодовете от тях, материални и нематериални права;
 - Особен залог върху дружествените дялове на Плевен Индъстри ЕООД във Вап Продакшън ЕООД, Вап Хидро ЕООД и Вапрес ЕООД.
 - Особен залог на дружествените дялове на Групата в Плевен Индъстри ЕООД.

16. Ангажименти и условни задължения (продължение)

Договор за поемане на кредитен ангажимент (продължение)

Ръководството на Групата не счита, че съществуват съществени рискове в резултат на динамичната фискална и регулаторна среда в България, които биха наложили корекции в консолидирания финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

Ангажименти по финансов лизинг

Групата има задължения по финансов лизинг като лизингополучател. Лизинговите договори, които Групата обслужва, са за закупуване на производствени машини и оборудване и автомобили.

Към 31 декември бъдещите минимални лизингови вноски по договори за финансов лизинг, заедно с настоящата стойност на нетните минимални лизингови вноски, са както следва:

	Минимални плащания	2009 Настояща стойност на плащанията (Бел. 12)	Минимални плащания	2008 Настояща стойност на плащанията (Бел. 12)
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
До една година	249	219	485	440
От една до пет години	425	365	728	616
Над пет години	-	-	-	-
Общо минимални лизингови вноски	<u>674</u>	<u>584</u>	<u>1,213</u>	<u>1,056</u>
Намалени със сумата на финансовите разходи	<u>(90)</u>	<u>-</u>	<u>(157)</u>	<u>-</u>
Настояща стойност на минималните лизингови вноски	<u>584</u>	<u>584</u>	<u>1,056</u>	<u>1,056</u>

17. Други провизии

	Провизии за договорни отношения <i>хил. лв.</i>
На 1 януари 2009 година	-
Признати през годината (Бележка 3.7)	77
Възстановени	-
Отписани	-
На 31 декември 2009 година	77

Към 31 декември 2009 г. Групата е начислила общи провизии за очаквани краткосрочни задължения по договорни отношения с контрагенти на Групата в размер на 77 хил. лв.

18. Цели и политика за управление на финансовия риск

Основните финансови пасиви на Групата включват търговски задължения и лихвоносни заеми и привлечени средства. Основната цел на тези финансови инструменти е да се осигури финансиране за дейността на Групата. Групата притежава финансови активи като например, търговски и други вземания и парични средства, които възникват пряко от дейността.

През 2009 г., както и през 2008 г., Групата не притежава и не търгува с деривативни финансови инструменти.

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Групата са лихвен риск, ликвиден риск, валутен риск и кредитен риск. Политиката, която ръководството на Групата прилага за управление на тези рискове, е обобщена по-долу.

Лихвен риск

Групата е изложена на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно, по отношение краткосрочните и дългосрочни си финансови пасиви с променлив (плаващ) лихвен процент. Политиката на Групата е да управлява разходите за лихви чрез използване на финансови инструменти, както с фиксирани, така и с плаващи лихвени проценти.

В таблицата по-долу, е представен анализ на чувствителността към възможните промени в лихвените проценти с ефекта им върху печалбата преди данъци (чрез ефекта върху заеми и привлечени средства с плаващи лихвени проценти), при условие, че всички други променливи са приемат за константни. Няма ефект върху другите компоненти на собствения капитал на Групата.

18. Цели и политика за управление на финансовия риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

	Увеличение/ Намаление в лихвените проценти	Ефект върху печалбата преди данъци
2009		
В евро	+0.5%	16
В лева	+1%	10
В евро	-1%	(31)
В лева	-0.5%	(2)
2008		
В евро	+0.5%	22
В лева	+1%	6
В евро	-1%	(29)
В лева	-0.5%	(1)

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Групата предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства, предимно, чрез поддържане на неизползвани разрешени кредитни линии и краткосрочно финансиране от свързани лица.

Към 31 декември, падежната структура на финансовите пасиви на Групата, на база на договорените недисконтирани плащания, е представена по-долу:

Към 31 декември 2009 г.

	На поискване	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Общо
Търговски и други задължения	1,114	4,189	4,930	-	-	10,233
Задължения към свързани лица	-	198	608	1,582	-	2,388
Лихвоносни заеми и привлечени средства	496	102	184	3,446	-	4,228

Към 31 декември 2008 г.

	На поискване	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Общо
Търговски и други задължения	1,153	3,546	3,855	-	-	8,554
Задължения към свързани лица	-	-	-	-	-	-
Лихвоносни заеми и привлечени средства	-	142	4,669	3,591	-	8,402

18. Цели и политика за управление на финансовия риск (продължение)

Валутен риск

Валутният риск, на който Групата е изложена, е минимален, тъй като тя не извършва съществени сделки, деноминирани в чуждестранна валута, различна от евро. От 1997 г. в България функционира Валутен съвет и официалният валутен курс на местната валута (лева) е фиксиран към евро. Колебанията във валутния курс на лева към еврото са минимални. В резултат на това, Групата преценява валутния риск, на който е изложена дейността ѝ, като нисък.

Кредитен риск

Групата търгува единствено с утвърдени, платежоспособни контрагенти. Нейната политика е, че всички клиенти, които желаят да търгуват на отложено плащане, подлежат на процедури за проверка на тяхната платежоспособност. Няма значителни концентрации на кредитен риск в Групата. Кредитният риск, който възниква от другите финансови активи на Групата, като например, парични средства и други финансови активи, представлява кредитната експозиция на Групата, произтичаща от възможността нейните контрагенти да не изпълнят своите задължения.

Максималната кредитна експозиция на Групата по повод на признатите финансови активи, възлиза на съответната им стойност по баланса към 31 декември 2009 г.

Управление на капитала

Основната цел на управлението на капитала на Групата е да се осигури стабилен кредитен рейтинг и капиталови показатели, с оглед продължаващото функциониране на бизнеса и максимизиране на стойността му за акционерите.

Групата управлява капиталовата си структура и я изменя, ако е необходимо, в зависимост от промените в икономическите условия. С оглед поддържане или промяна на капиталовата си структура, Групата може да коригира изплащането на дивиденди на акционерите, да изкупи обратно собствени акции, да намали или увеличи основния си капитал, по решение на акционерите. През 2009 г., както и през 2008 г., няма промени в целите, политиките или процесите по отношение на управлението на капитала на Групата.

Групата следи собствения си капитал чрез реализирания финансов резултат за отчетния период, както следва:

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Нетна (загуба)/ печалба	<u>409</u>	<u>3</u>

19. Справедлива стойност на финансови инструменти

Справедлива стойност е сумата, за която един финансов инструмент може да бъде разменен или уреден между информирани и желаещи страни в честна сделка между тях, и която служи за най-добър индикатор за неговата пазарна цена на активен пазар.

Групата определя справедливата стойност на финансовите инструменти на база на наличната пазарна информация или ако няма такава, чрез подходящи модели за оценка. Справедливата стойност на финансовите инструменти, които се търгуват активно на организирани финансови пазари, се определя на база на котираните цени „купува“ в края на последния работен ден на отчетния период. Справедливата стойност на финансови инструменти, за които няма активен пазар, се определя чрез модели за оценка. Тези модели включват използване на скорошни пазарни сделки между информирани, честни и желаещи страни; използване на текущата справедлива стойност на друг инструмент, със сходни характеристики; анализ на дисконтираните парични потоци или други техники за оценка.

Ръководството на ВАПЦАРОВ ХОЛДИНГ АД счита, че справедливите стойности на финансовите инструменти, които включват парични средства, търговски и други вземания, търговски и други задължения и лихвоносни заеми и привлечени средства не се отличават съществено от техните балансови стойности, поради техния краткосрочен характер или приложимите лихвени проценти.

20. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели печалбата за годината на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Основната печалба на акция на Групата е изчислена на база на следните данни:

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Печалба за годината	409	3
Средно-претеглен брой обикновени акции (в хиляди)	<u>500</u>	<u>500</u>
Основна печалба на акция (в лева)	<u>0.818</u>	<u>0.006</u>

21. Събития след датата на баланса

Не са настъпили събития след датата на баланса, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Групата за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.